

SECRETARIA GENERALIS
SYNODI

PREGUNTES FREQUENTS (F.A.Q.)

- Què és l'*Instrumentum laboris*?
- L'*Instrumentum laboris* té el seu origen en els informes que ha rebut la Secretaria general del Sínode. Qui ha enviat aquests informes?
- Qui ha redactat l'*Instrumentum laboris*?
- Com s'estructura l'*Instrumentum laboris*?
- Aquest *Instrumentum laboris* sembla, en la seva estructura, una mica diferent comparat amb l'anterior que contenia moltes fitxes amb moltes preguntes, per què s'ha escollit aquesta estructura?
- L'*Instrumentum laboris* és per als membres de la XVI Assemblea, però com poden utilitzar-lo els grups sinodals locals i, en general, els fidels que no participaran a l'Assemblea d'octubre? Com poden contribuir als treballs d'octubre?
- L'*Instrumentum laboris* esmenta un subsidi teològic. De què es tracta?
- Què podem esperar per a la conclusió del Sínode?
- Alguns temes han estat confiats als 10 grups de treball establerts pel papa Francesc. Com s'ha d'interpretar aquesta decisió? És una manera d'eliminar aquests temes del debat de l'Assemblea?
- On puc trobar l'*Instrumentum laboris*?

Que és l'*Instrumentum laboris*?

Com indica l'expressió llatina, l'*Instrumentum Laboris* (IL) és, en primer lloc i principalment, un **instrument de treball** per als membres de segona sessió de la XVI Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes. Això en justifica també el seu llenguatge i l'ús de nocions i categories teològiques en algunes de les seves parts. Un subsidi teològic, de pròxima publicació, en facilitarà la lectura i permetrà l'aprofundiment de les nocions i les categories teològiques utilitzades.

Neix de les reflexions que les Conferències episcopals, les Esglésies orientals catòliques i altres realitats eclesials internacionals, a més dels informes presentats pels rectors durant els tres dies de treball de la trobada *Rectors per al Sínode*, realitzat al voltant de l'*Informe de síntesi* de la primera sessió (4-29 d'octubre de 2023) a la llum de les indicacions donades per la Secretaria general del Sínode a través el document *Cap a l'octubre de 2024*. L'IL articula així les síntesis rebudes per a animar la reflexió de l'Assemblea sobre el tema central de l'assemblea d'octubre: *Com ser Església sinodal en missió*.

Com a instrument de treball de la XVI Assemblea, l'IL no és un document magisterial, ni un catecisme. Ni tan sols és un text que ofereixi respostes prefabricades, ni un document que vol afrontar totes les qüestions en relació amb la necessitat de ser cada vegada més "sinodals en missió". És un

document, fruit de l'escolta, del discerniment i de la reflexió sobre la sinodalitat madurada en el curs del procés sinodal. És un **text-base**, articulat però essencial, pensat en primer lloc com a suport al mètode amb què l'Assemblea serà cridada a treballar i per a afavorir la **pregària**, el **diàleg**, el **discerniment**, la **maduració d'un consens** a partir d'algunes convergències madurades al llarg del camí en vista a lliurar al Sant Pare un *document final* de la XVI Assemblea.

L'*Instrumentum laboris* té el seu origen en els informes que ha rebut la Secretaria general del Sínode. Qui ha enviat aquests informes?

El desembre de 2023, la Secretaria general del Sínode, a través del document *Cap a l'octubre de 2024*, va convidar tota la comunitat cristiana a reflexionar sobre la pregunta guia assenyalada per a la segona sessió de la XVI Assemblea: *Com ser Església sinodal en missió?*, proposant una sèrie d'itineraris i activitats diferenciades a partir de l'*Informe de síntesi*, aprovat pels membres de la XVI Assemblea al final dels treballs de la primera sessió, a l'octubre de 2023. Es tractava de mantenir viu el dinamisme sinodal promovent a nivell local una reflexió sobre com potenciar la corresponsabilitat diferenciada en la missió de tots els fidels i, al mateix temps, demanar a les Conferències episcopals, a Esglésies catòliques orientals i a les agrupacions d'Esglésies que reflexionessin sobre com articular la dimensió de l'Església en el seu conjunt i el seu arrelament a nivell local, recollint així els fruits de la reflexió al voltant de l'*Informe de síntesi*.

Malgrat el poc temps disponible, a 30 de juny de 2024, s'havien rebut 108 informes de les Conferències episcopals (de 114), 9 de les Esglésies orientals catòliques (de 14), a més de la contribució de la UISM-UISG (respectivament la Unió internacional de Superiors majors i la Unió internacional de Superiores generals). A més de l'aportació d'alguns dicasteris de la Cúria romana, la Secretaria general també ha rebut més de 200 aportacions provinents de realitats internacionals, facultats universitàries, associacions de fidels o persones o comunitats individuals. Òbviament, en la redacció de l'*Instrumentum laboris*, la Secretaria general també ha tingut en compte els informes presentats pels rectors durant el tres dies de treball de la trobada internacional *Rectors per al Sínode*, i d'alguns grups de treball: els cinc grups establerts per la Secretaria general del Sínode per a un aprofundiment teològic de cinc àmbits de reflexió, arran d'allò tantes vegades demanat per l'Assemblea (el rostre de l'Església sinodal missionera; el rostre sinodal missioner de les agrupacions d'Esglésies; el rostre sinodal de l'Església universal; el mètode sinodal; el "lloc" de l'Església sinodal en missió), i una comissió específica d'experts canonistes creada per a recolzar el treball dels teòlegs.

En aquest sentit, l'*Instrumentum laboris* pot ser considerat veritablement un document de l'Església que ha sabut dialogar amb sensibilitats diverses i àmbits pastorals diversos.

Qui ha redactat l'*Instrumentum laboris*?

Com qualsevol altre document de la Secretaria general del Sínode relatiu al procés sinodal, l'*Instrumentum laboris* (IL) és fruit d'un treball que ha implicat un gran nombre de persones de diversos llocs del món i amb diferents competències. En primer lloc, un grup de teòlegs (homes i dones, bisbes, sacerdots, consagrats/des i laics), procedents de diferents continents, però també els membres del XV Consell ordinari de la Secretaria general del Sínode acompanyats d'alguns consultors de la mateixa Secretaria.

A continuació, també es va enviar una primera versió del document a una setantena de persones, representants de tot el Poble de Déu (sacerdots, consagrats/des, laics, representants de realitats eclesials, teòlegs, agents de pastoral i un nombre important de pastors) d'arreu del món, de diverses sensibilitats eclesials i de diverses "escoles" teològiques. Aquesta àmplia consulta s'ha fet per tal de ser

coherents amb el principi de circularitat (allò que ve de la base, retorna a la base) que ha animat tot el procés sinodal. Aquesta verificació del material elaborat a la llum dels informes rebuts també ha estat un exercici, per part de la Secretaria general, d'aquell rendiment de comptes (*accountability*) que caracteritza l'Església sinodal.

Finalment, després de les degudes modificacions, l'IL va retornar a les mans del Consell ordinari que, després d'una sèrie d'esmenes, l'ha aprovat i enviat al Sant Pare per a la seva aprovació definitiva.

Com s'estructura l'*Instrumentum laboris*?

L'*Instrumentum laboris* consta de cinc seccions. Després de la **Introducció**, l'IL s'obre amb una secció dedicada als **Fonaments** de la comprensió de la sinodalitat, que torna a proposar la consciència madurada al llarg de l'itinerari i sancionada per la primera sessió.

Segueixen **tres Parts** estretament entrelaçades, que il·luminen la vida sinodal missionera de l'Església des de perspectives diverses:

I) **la perspectiva de les Relacions** –amb el Senyor, entre els germans i les germanes, i entre les Esglésies– que sostenen la vitalitat de l'Església molt més radicalment de les seves estructures;

II) **la perspectiva dels Itineraris** que donen suport i nodreixen concretament el dinamisme de les relacions;

III) **la perspectiva dels Llocs** que, contra la temptació d'un universalisme abstracte, parlen de la concreció dels contextos en què s'encarnen les relacions, amb la seva varietat, pluralitat i interconnexió, i amb el seu arrelament en el fonament que neix de la professió de fe.

Cada una d'aquestes seccions serà objecte de la pregària, l'intercanvi i el discerniment en un dels mòduls que escandiran els treballs de la segona sessió.

Una síntesi de l'IL està disponible al lloc web www.synod.va

Aquest *Instrumentum laboris* sembla, en la seva estructura, una mica diferent comparat amb l'anterior que contenia moltes fitxes amb moltes preguntes, per què s'ha escollit aquesta estructura?

L'Assemblea és una realitat en evolució i l'*Instrumentum laboris* està al servei de l'Assemblea i no a l'inrevés! Si a la primera sessió era necessari fer emergir les convergències davant de les moltes qüestions que van sorgir de l'àmplia consulta del Poble de Déu a nivell local, nacional i continental, ara és necessari que a partir d'aquestes convergències es pugui arribar a un consens. Mentre que a la primera sessió s'havia demanat als membres que escollissin l'àmbit temàtic en què desitjaven fer la seva contribució, a la segona sessió, tots els membres afrontaran el mateix text i debatran sobre les mateixes propostes.

L'*Instrumentum laboris* és per als membres de la XVI Assemblea, però com poden utilitzar-lo els grups sinodals locals i, en general, els fidels que no participaran a l'Assemblea d'octubre? Com poden contribuir als treballs d'octubre?

L'*Instrumentum laboris* (IL) s'adreça principalment als membres de la segona sessió de la XVI Assemblea General del Sínode dels Bisbes. Tanmateix, també és un instrument valuós per als grups que,

a nivell diocesà i nacional, desitgin continuar el seu camí de reflexió i de discerniment sobre com caminar junts com a Església; i per a dur a terme iniciatives eclesials.

Per exemple, l'IL pot oferir una oportunitat especial d'encontre –també virtual– entre membres de l'Assemblea i, almenys, l'equip nacional en la fase de preparació a la trobada d'octubre, també a través del mètode sinodal de la conversa en l'Esperit. D'aquesta manera, la funció de representació de cada un dels membres de l'Assemblea es podrà fer tangible.

En qualsevol cas, és important que tots aquells que estan interessats en la conversió sinodal de l'Església en vista a la missió, continuïn el seu compromís per tal que el dinamisme eclesial iniciat amb la consulta del Poble de Déu el 2021, no s'esvaeixi i que l'exercici de la corresponsabilitat en la missió de l'Església continuï desenvolupant-se a nivell local, com ja passa. A més, l'IL certament podrà ajudar a comprendre com d'important és que els fidels puguin acompanyar els treballs de l'Assemblea amb la pregària, demanant a l'Esperit Sant –el veritable protagonista dels treballs d'octubre– que sostingui la gran tasca encomanada als membres de l'Assemblea.

L'*Instrumentum laboris* esmenta un subsidi teològic. De què es tracta?

Per a acompanyar l'*Instrumentum laboris*, relativament sintètic, la Secretaria general del Sínode ha considerat oportú oferir algunes línies d'aprofundiment teològic i canònic (*Insights*) dels temes presents a l'IL, per tal d'ajudar en primer lloc els membres de l'Assemblea –sense excloure per això un cercle més ampli de destinataris– a reconèixer i a comprendre les arrels i les implicacions de tot allò que conté l'IL.

“Aprofundir” *des del punt de vista teològic* significa: subratllar la referència de cada un dels temes a la Sagrada Escriptura, a la tradició de l'Església, al Concili Ecumènic Vaticà II, al magisteri recent del bisbe de Roma i dels episcopats del món.

“Aprofundir” *des del punt de vista canònic* significa: mostrar com el discerniment en relació a cada un dels temes es pot traduir en pràctiques regulades i verificades també a través de l'instrument regulador.

Més que un text orgànic, el subsidi es presentarà com una sèrie de “gloses” a l'IL. De fet, una versió actualitzada de l'IL contindrà al marge de cada capítol algunes referències del subsidi.

Què podem esperar per a la conclusió del Sínode?

La celebració de la segona sessió de la XVI Assemblea General del Sínode dels Bisbes no significarà la conclusió del procés sinodal. La Constitució apostòlica *Episcopalis communio* (EC), que regeix tot el procés sinodal, recorda que el Sínode està constituït essencialment per tres fases: la consulta dels fidels, el discerniment dels pastors i la fase d'aplicació. Aquestes tres les fases no s'han d'entendre només en sentit cronològic. De fet, en la celebració de la XVI Assemblea, segons EC, estarem a la fase del discerniment dels pastors, a la qual seguiria el moment de recepció dels treballs de l'Assemblea per les comunitats locals.

No obstant això, el discerniment dels pastors ha acompanyat gairebé tot el procés sinodal (és a dir, ja a la fase de consulta es va fer de fet un discerniment dels pastors a nivell local, nacional i continental). A més, és possible atestar que la fase d'“aplicació” ja ha començat immediatament després de les primeres reunions. Els “fruits” sinodals ja són nombrosos: hi ha molts testimonis d'aquelles realitats eclesials que han canviat el seu actuar eclesial en sentit sinodal amb un major corresponsabilitat de tots els fidels batejats. Per tant, la conclusió de la segona sessió no constituirà el final del procés sinodal, sinó només un moment important en el discerniment dels pastors.

D'altra banda, en els Sínodes precedents, al final dels treballs es va aprovar un document que es va lliurar al Sant Pare. Aquest document contenia algú indicacions que l'Assemblea desitjava lliurar al Papa. Aquest, en general al cap d'alguns mesos, lliurava a tota l'Església un document anomenat *Exhortació postsinodal* que contenia algunes disposicions relacionades amb el tema tractat. Es pot preveure que aquesta Assemblea també faci un document final que lliurará al Sant Pare per a una eventual exhortació. Aquesta és la finalitat de l'Assemblea sinodal: la d'oferir indicacions al Papa. El Sínode és una realitat consultiva i no deliberativa.

Alguns temes han estat confiats als 10 grups de treball establerts pel papa Francesc. Com s'ha d'interpretar aquesta decisió? És una manera d'eliminar aquests temes del debat de l'Assemblea?

Des del principi, el papa Francesc ha insistit en la fet que aquest Sínode no és sobre aquest o aquell altre tema, sinó sobre la sinodalitat, sobre com ser una Església missionera en camí. L'Assemblea d'octubre i totes les qüestions teològiques i les propostes pastorals de modificacions tenen aquesta finalitat. L'Assemblea ha de ser, doncs, un temps en què cada participant, situant-se en un camí començat el 2021 i aportant la "veu" del Poble de Déu del que prové, invoqui l'ajuda de l'Esperit Sant i la dels seus germans i les seves germanes per a discernir la voluntat de Déu per a l'Església, i no l'oportunitat d'imposar la pròpia visió de l'Església.

Al mateix temps, el papa Francesc ha acollit la convergència que els membres de l'Assemblea han expressat durant la primera sessió al voltant d'una sèrie de qüestions rellevants que concerneixen la vida i la missió de l'Església en perspectiva sinodal, sobre les que l'Assemblea havia assolit un consens consistent, gairebé sempre superior al 90%, constituint 10 grups de treball específics. Es tracta de qüestions importants, algunes de les quals requereixen que siguin tractades a nivell de tota l'Església i en col·laboració amb els Dicasteris de la Cúria romana. No es tracta, per tant, d'eliminar alguns temes del debat de l'Assemblea, que ja ha expressat una convergència pel que fa a la seva importància, com d'aportar els elements útils des del punt de vista teològic i canònic per a oferir-los al ministeri de Pere. Aquests grups, per tant, ja s'han de considerar un fruit del camí sinodal.

En aquests grups hi participen experts i bisbes de diferents parts del món, identificats en funció de la seva competència i respectant la varietat de procedències geogràfiques, àmbits disciplinaris, sexe i condició eclesial necessàries per a una aproximació autènticament sinodal. Estan recollint i valorant les contribucions ja existents sobre els temes que els han estat assignats. Els Grups hauran d'acabar els seus treballs, si és possible, abans de finals de juny de 2025.

On puc trobar l'*Instrumentum laboris*?

L'*Instrumentum laboris* es pot trobar en diverses llengües a la pàgina web oficial de la Secretaria general del Sínode (www.synod.va), on s'ha creat una secció específica per als treballs de la segona sessió de la XVI Assemblea. A més de l'IL, aquesta secció conté també unes preguntes freqüents (FAQ), infografies i altres documents útils no només per a la preparació dels membres de l'Assemblea sinó també per a qualsevol altra persona o grup que desitgi aprofundir el tema de Església sinodal.